

Medborgare mot EMU

Citatsamling om Buffertfonder och EMU-skatt

Karin Pilsäter, folkpartiets ekonomiska talesperson, DI 28/1 2003

Vi på jasidean bör, under våren komma överens om en skiss för hur stabiliseringspolitiken inklusive ett inflationsmål kan utformas vid ett EMU-medlemskap.

Wanja Lundby-Wedin

LO-kongressen www.lo.se/demokratikongressen/protokoll/emu/fortsatt.htm

Nu är vi tillbaka vid EMU-frågan. För ordningens skull tänker jag tala om vad vi har fattat beslut om när det gäller den frågan. Vi kom fram till följande förslag: "att LO under förutsättning att lönebildningen visat sig tillräckligt stabil samt att ett strukturråd med buffertfonder har tillskapats är positiv till att Sverige ansluter sig till EMUs tredje etapp, den gemensamma valutan".

Dan Andersson, chefsekonom LO, 2003-01-31

Mitt argument gäller bara om LO:s krav på omfattande buffertar och buffertfond genomförs.

Men om nu inte arbetarrörelsen kan ge buffertar till löntagarna så har de skäl att rösta nej nu och avvakta.

Dan Andersson, chefsekonom LO, DN:s ledarsida 17/3 2003

Ur ekonomisk synvinkel går det lika bra att stabilisera ekonomin med hjälp av statens budget som med hjälp av flytande växelkurs. Det finns därför av stabiliseringspolitiska skäl inte motiv att säga nej till EMU.

Men det bara under förutsättning att staten dels skapar nya beslutsregler, dels ökar konsolideringen som gör att staten när så behövs kraftfullt kan justera kapacitetsutnyttjandet i ekonomin.

Det behövs inte minst för att skydda företagen mot kostnadskriser och löntagare mot arbetslöshet.

DN låtsas som om ett evigt medlemskap i en monetär union, med vilken Sverige ekonomiskt inte passar helt väl, och ett EMU som har lägre ambitioner vad gäller stabil ekonomisk utveckling, och där Sverige bara kommer att utgöra en trettiondel, och vars centralbank i liten omfattning kommer att ta hänsyn till Sveriges ekonomi, inte innebär fundamentalt ökade krav på den nationella finanspolitiken.

Dagens Nyheter 17/3 2003:

Politiker ska styra konjunkturen, säger någon. Det har vi prövat förut. Riksdagen ska pumpa in pengar i krisbranscher, säger en annan. Men också det har vi erfarenhet av.

Dan Andersson tycks vilja att arbetsgivaravgifterna ska svänga med förändringar i efterfrågan, men det är gammalt 1960-talstänkande som påminner om vad Sverige testade under några decennier.

Om några år kan Sverige vara fullvärdig medlem i EMU, vilket vore önskvärt.

Då försvinner vårt räntevapen.

Men om vi till dess inte förmår att skapa de villkor som krävs för att bytet till euron ska bli framgångsrikt, ja, då riskerar Sverige att stå inför stora problem.

LO:s svar är buffertfonder. Dan Andersson vill numera inte kalla dem så, eftersom han förstår att ordet "fonder" får borgerliga väljare att se rött. Därför talar han om "stabilitetsreserv", som om buffertfundsbluffen inte skulle vara tydlig för alla.

Folkpartiet och kristdemokraterna förbryllar genom sin lama reaktion på utspelet.

De tycks kallt kalkylera med att deras väljare inte bryr sig om att ännu mera skatter ska finansiera ett nytt maktmedel åt LO-ledningen - bara det blir ett ja till euron.

Det är att grovt underskatta den oro inför ett svenskt EMU-medlemskap som finns i det borgerliga lägret.

P-O Edin, LOs tidigare chefsekonom, DN 25/4 2003

Jag är förvånad över att inte fler ser behovet av mekanismer som kan träda in, om regering och riksdag inte ensamma förmår att klara uppgiften.

Utän buffertfonder, som bidrar till att stabilisera lönebildningen, bör Sverige inte gå med i EMU.

P-O Edin, Affärsvärlden, nr 12, 2002-03-20

Det stora beslutet var bildandet av EMU. Det är en dum konstruktion –

skulle vi rösta om huruvida EMU skulle vara kvar eller inte så skulle jag tveklöst rösta nej.

Felet är naturligtvis att Europa är inte ett optimalt valutaområde. Det finns så stora skillnader internt.

Det är få ekonomer som tror att det här skall hålla, låt oss säga, 20 år framåt.

Assar Lindbeck på DN Debatt 27/4 2003

Man kan inte dra slutsatsen att förlusten av nationell penningpolitik helt skulle kompenseras av ett minskat behov av en egen konjunkturpolitik, och av mindre störningar av den svenska ekonomin från valutamarknaden.

Som en beredskapsåtgärd är det därför klokt att följa det vanliga rådet att förstärka statsfinanserna i samband med ett inträde i EMU. Därmed skulle budgetutrymmet öka för en expansiv finanspolitik (minskade skatter eller ökade statsutgifter) i lågkonjunkturer.

Bo Lundgren i Ekot 6/7 2003 17.45

Moderaterna, säger han, vill ha ett ökat överskott i budgeten ett tag för att betala av på statskulden, men det ska vara under begränsad tid.

Bo Lundgren DN 27/7 2003

Vi ska inte ha någon buffert för något som är bra. Tvärt om är euron en buffert för svensk ekonomi

Göran Tunhammar, VD Svenskt Näringsliv på DN:s ledarsida 19/3 2003

Finns det utrymme i statens finanser för skattesänkningar, bör skatterna också sänkas.

Följaktligen säger vi nej till förslaget om höjt överskottsmål i statsfinanserna.

Dagens överskottsmål är stadigt nog, och pengar därutöver gör bättre nytta hos företag och medborgare än i statens kassakista.

Ebba Lindsö, blivande VD Svenskt Näringsliv, Ekots Lördagsintervju 17/5 2003

För att undvika kriser och arbetslöshet, vilka andra instrument skall vi ta till?

Vad skall man göra när lönerna rusar iväg?

- Mitt svar är att jag tror att människor är kloka.

- Jag tror att vi kan klara oss utan dom andra instrumenten, men det är en intressant diskussion och vi skall delta i den

Stefan Fölster, Svenskt Näringslivs chefsekonom DN 27/6 2003

Men de senaste dagarnas ömsesidiga inviter mellan statsminister Göran Persson och LO-basen Wanja Lundby-Wedin gör att också arbetsgivarna öppnar för nya samtal.

- Jag utesluter inte sådana om LO engagerar sig och förklarar för sina medlemmar hur ett ekonomiskt råd skulle fungera, och samtidigt ställer sig positivt till euron.

Stefan Fölster och Fredrik Reinfeldt, DN 5/7 2003

Under Almedalsveckan öppnade blivande moderatledaren Fredrik Reinfeldt för ett höjt överskottsmål, något som partiet hittills motsatt sig.

Arbetsgivarorganisationen Svenskt Näringsliv jublar varken över det höjda överskottsmålet eller det ekonomiska rådet, men kan acceptera dem om det hjälper till att ro i land ett ja till euron:

- Absolut, ett höjt överskottsmål tycker vi är onödigt men vi motsätter oss inte det, säger Stefan Fölster.

Stefan Fölster, då chefsekonom på Handelns Utredningsinstitut, HUI, SvD 1999-03-10

När vi närmar oss ett EMU-medlemskap, kommer kronan att börja stärkas för att till slut låsas gentemot euron inom EU:s växelkursmekanism ERM 2.

Dessutom kommer Riksbanken inte att kunna påverka långräntorna i ekonomin med sina justeringar av den korta reporäntan, eftersom långräntorna i stället måste överensstämja med euroräntorna.

Men viktigast av allt är finanspolitiken. Den är redan kraftigt kringskuren under EU:s så kallade stabilitetspakt, som inte tillåter högre budgetunderskott än 3 procent av BNP. Under tidigare lågkonjunkturer har budgetunderskottet tillåtit falla till över 7 procent av BNP. 1992 uppgick underskottet till hela 12 procent.

Enligt HUI:s beräkningar riskerar Sverige att bli av med mellan 600 000 och 1 miljon jobb mer om lågkonjunkturen drabbar oss under upptakten till ett EMU-medlemskap (utan tillgång till stabiliseringspolitiska medel) än under vanliga omständigheter.

- Men jag vill inte anföra det här som ett skäl mot att gå med i EMU, utan snarare som argument för en kraftfullare tillväxtpolitik. (hela Fölsters rapport kan läsas här)

<http://www.mmemu.org/material/folsteremu.pdf>

SvD-ledare 8/8 2003

I klartext betyder det att Sverige för att kunna möta eventuella svängningar i ekonomin vid en övergång till euron inte behöver bekymra sig om ytterligare säkerhetsarrangemang.

Den svenska statsbudgetens överskottsmål på två procent, kombinerat med att EU:s stabilitetspakt tillåter medlemsstaterna att överskrida budgettaken med tre procent, räcker gott som buffert.

Lars Calmfors, Ekot 17/7 2003

Erfarenheter från andra länder att det finns starka ekonomiska skäl för att ha en buffert i statsfinanserna om man ska gå med i EMU.

Det finns ett rejält problem, och det är att skapa förutsättningar för att driva en bra, stabiliserande finanspolitik om vi går med i EMU.

Enligt Lars Calmfors är det bra att det nu förs en debatt i Sverige om hur vi ska anpassa ekonomin.

- Det ger oss en bättre start med euron än de länder, exempelvis Tyskland, som var med från starten och som inte tänkte på stabiliseringspolitiken.

Även om effekten blir den samma med ett höjt överskott i statsfinanserna hade Lars Calmfors helst sett att det blivit svenska buffertfonder. I mångt och mycket spelar det inte så stor roll vilken modell man väljer. I båda fallen förbättrar man statens förmögenhetsställning och gör det möjligt att låta budgeten försvagas i en lågkonjunktur.

- Men jag tycker att det skulle varit en fördel om man hade fonderat pengar. Då hade man väldigt klart kunna säga att de här pengarna bara får användas för att motverka hög arbetslöshet, säger Lars Calmfors.

Mer om buffertfonder finns på <http://www.nejtillemu.com/buffertfonder.htm>